

KORRALDUS

17.03.2025 nr DM-124372-36

Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-523678 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 ning tuginedes Osaühingu C.B.A. 20.02.2024 taotlusele nr T-KL/1017889-6, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse 06.03.2025 kirjale nr 4-4/25/4934-4 ja Saku Vallavolikogu 18.04.2024 otsusele nr 15, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. anda Osaühingule C.B.A. (registrikood 10495273) Tallinna-Saku maardlas Männiku XX liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks keskkonnaluba nr KL-523678 kehtivusajaga 7 aastat;

1.2. seada antavale keskkonnaloale järgmised kõrvaltingimused:

1.2.1. Juhul kui mäetööde käigus tekib avarii, tuleb vajalike vahenditega (absorbent, õlipüünised) reostuse levik kiirelt ja ohutult lokaliseerida ning reostunud pinnas üle anda vastavat jäätmekäitluslitsentsi omavale ettevõttele;

1.2.2. masinate korraline hooldus teostada selleks ettevalmistatud platsil;

1.2.3. karjääri tegevusega seonduva õhusaaste leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta;

1.2.4. mäeeraldisel kasutuselevõtmisel säilitada metsamaa Järvistu tee ja mäeeraldisel vahelisel alal 20 m ulatuses;

1.2.5. Männiku harjutusvälja piiritähistus peab säilima. Kui osutub vajalikuks piiritähistuse asukoha muutmine, tuleb see esmalt kooskõlastada RKIK-ga;

1.2.6. enne õhuliini kaitsevööndis tegutsemise alustamist tuleb saada Elektrilevi OÜ kooskõlastus ja täita selles esitatavaid tingimusi.

1.3. avalikustada Osaühingule C.B.A. keskkonnaloa nr KL-523678 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr KL-523678 lahutamatu osa. Keskkonnaluba nr KL-523678 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa esmataotluse läbivaatamine

2.1.1. Osaühing C.B.A. (reg.kood 10495273, aadress Tooma tee 27, Männiku küla, Saku vald, Harju maakond; edaspidi ka *ettevõtte või taotleja*) on esitanud Keskkonnaametile taotluse Männiku XX liivakarjääri kaevandamise keskkonnaloa saamiseks. Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa esmataotlus on registreeritud KOTKAS-s 04.04.2023 numbriga DM-124372-1, taotluses esinenud puuduste tõttu tuli seda korrigeerida ning avatud menetlus algatati 28.04.2023 laekunud taotluse versiooni alusel.

Keskkonnaluba taotleti Harju maakonnas Saku vallas Männiku külas riigile kuuluval kinnistul Viimsi metskond 252 (katastritunnus 71801:001:1416), mille valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (*RMK*). Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaaga sooviti hõlmata Tallinna-Saku liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 109) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 200 ja 201 plokke, hõlmates 201 plokki osaliselt. Mäeeraldise ja selle teenindusmaa pindalaks taotleti 1,96 ha, keskkonnaloa kehtivusajaks 7 aastat. Kaevandatud maa kavandati korrastada veekoguks ning metsamaaks.

2.1.2. Keskkonnaloa taotlus avalikustati 05.05.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 05.05.2023 kirjaga nr DM-124372-10 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*KeÜS*) § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei laekunud.

2.1.3. Kooskõlas maapõueseaduse (*MaaPS*) § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 05.05.2023 kirjaga nr DM-124372-9 Saku Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks, tähtajaga 05.07.2023. Saku Vallavolikogu ei nõustunud 15.06.2023 otsusega nr 34 (registreeritud KOTKAS-s 21.06.2023 numbriga DM-124372-13) keskkonnaloa andmisega.

Keskkonnaamet edastas 21.06.2023 kirjaga nr DM-124372-14 ettevõttele tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks Saku Vallavolikogu 15.06.2023 otsuse nr 34 ning palus hiljemalt 21.07.2023 teatada seisukoht menetluse jätkamise osas. Osaühing C.B.A. palus 20.07.2023 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 20.07.2023 numbriga DM-124372-15) tulenevalt Saku vallaga läbirääkimiste pidamise vajadusest pikendada arvamuse andmise tähtaega kuni 21.09.2023. Keskkonnaamet nõustus 20.07.2023 kirjaga nr DM-124372-16 arvamuse andmise tähtaega pikendama kuni 21.09.2023.

Osaühing C.B.A. palus 20.09.2023 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 21.09.2023 numbriga DM-124372-17) arvamuse andmise tähtaega pikendada veel kuni 21.12.2023, et saaks viia keskkonnaloa taotluse kooskõlla Saku valla üldplaneeringu ja Maves OÜ koostatud kaevandamise suundumuste uuringuga. Keskkonnaamet nõustus 29.09.2023 kirjaga nr DM-124372-18 arvamuse andmise tähtaega pikendama kuni 21.12.2023.

Osaühing C.B.A. edastas 14.12.2023 korrigeeritud taotluse, milles esinenud puuduste tõttu tuli seda täiendada. Taotluse lõplik versioon, mille alusel Keskkonnaamet jätkas menetlust ja otsustas loa andmise üle, on esitatud **20.02.2024** ning kannab numbrit **T-KL/1017889-6** (KOTKAS-s registreeritud 20.02.2024 numbriga DM-124372-24).

2.2. 20.02.2024 taotluse nr T-KL/1017889-6 läbivaatamine

2.2.1. Taotletav Männiku XX liivakarjäär asub Harju maakonnas Saku vallas Männiku külas riigile kuuluval kinnistul Viimsi metskond 252 (katastritunnus 71801:001:1416, registriosa nr 10549750), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus RMK.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Tallinna-Saku liivamaardla (registrikaart nr 109) ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokke 200 ja 203. Plokid on osaliselt hõlmatud tee kaitsevööndi tõttu. Taotletava mäeeraldisega hõlmatavad varukogused on järgmised:

200 plokk – ehitusliiv, aktiivne tarbevaru: 71 tuh m³; kaevandatav varu 48 tuh m³

203 plokk – ehitusliiv, aktiivne tarbevaru: 12 tuh m³; kaevandatav varu 6 tuh m³

Kokku on ehitusliiva aktiivne tarbevaru 83 tuh m³ ja kaevandatav varu 54 tuh m³. Kaevandamisel ei jäeta nõlvatervikut mäeeraldisse lõunaküljele, kus taotletav Männiku XX liivakarjääri mäeeraldis piirneb Talteri (keskkonnanaloga nr KMIN-102) ja Liivalaia III (keskkonnanaloga nr KMIN-099) liivakarjääridega.

Taotletav Männiku XX liivakarjäär on uus mäeeraldis, mille pindala (sh teenindusmaa pindala) on 1,54 ha. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 10 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on teede- ja üldehitus. Keskkonnanaloga kehtivusajaks taotletakse 7 aastat ja kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

Geoloogilise uuringu teostaja: OÜ Inseneribüroo STEIGER (reg.kood 11206437). Aruande nimetus: „Tallinna-Saku liivamaardla Männiku XX uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne (varu seisuga 01.01.2021)“. EGF number: 9587. Varu arvele võtmise otsuse kuupäev ja number: 27.05.2022 nr 1-17/22/1177.

2.2.2. Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, KeÜS-s, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnanaloga taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanaloga taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 04.04.2023 riigilõivuseaduse [\[1\]](#) § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

Keskkonnanaloga taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja (Maa-ameti 12.04.2023 kiri nr 9-3/23/6192-2, 17.04.2023 kiri nr 9-3/23/6623-2, 28.12.2023 kiri nr 9-

3/23/18120-2, 26.01.2024 kiri nr 9-3/23/18120-4 ja 28.02.2024 kiri nr 9-3/24/2487-2).

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa külgnevad lõunaservas kohati vahetult olemasoleva Talteri liivakarjääri (loa nr KL-509103; loa omaja KMG OÜ; kehtiv kuni 11.12.2033) mäeeraldis ja selle teenindusmaaga. Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa külgnevad kaguservas vahetult olemasoleva Liivalaia III liivakarjääri (loa nr KMIN-099; loa omaja Balti Liiv OÜ; kehtiv kuni 06.09.2033) mäeeraldis ja selle teenindusmaaga.

Taotletava mäeeraldis idaservast ca 13,6 m kaugusel asub olemasolev Männiku liivakarjääri mäeeraldis (loa nr KMIN-135; loa omaja AS Silikaat; kehtiv kuni 26.06.2045), mille teenindusmaa lääneserv külgneb vahetult taotletava mäeeraldis ja selle teenindusmaaga.

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad täielikult riigikaitse ehitistega Männiku harjutusväli ning riigikaitse ehitiste Männiku harjutusvälja, Männiku linnaku ja Männiku lasketiiru piiranguvööndiga.

Taotletava mäeeraldis ja selle teenindusmaa idaservast kuni 15,5 m kaugusel asub liiva kaevandamise tulemusena tekkinud tehisveekogu Männiku järv (Eesti looduse infosüsteemi kood (EELIS) VEE2006020; veekaitsevöönd 10 m; kalda piiranguvöönd 100 m). Lisaks asub taotletava mäeeraldis ja selle teenindusmaa põhjanurgast ca 37,5 m kaugusel kuni 10 ha pindalaga nimetu veekogu (EELIS kood VEE2006090; veekaitsevöönd 10 m; kalda piiranguvöönd 50 m), mille kalda piiranguvööndiga on kattumine ca 12,3 m ulatuses.

Taotletava mäeeraldis ja selle teenindusmaa lääneserv külgneb vahetult elektrimaakaabelliini ASB-10.3x185 (VID kood 253388927; kaitsevöönd 1 m liini teljest) kaitsevööndiga. Taotletava mäeeraldis ja selle teenindusmaa lääneservast ca 1,7 m kaugusel asub Elektrilevi OÜ 35-110 kV kõrgepinge elektrihüliin 35kV AS-70 (VID kood 0305180320; kaitsevöönd 25 m liini teljest), mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad liini kaitsevööndiga ca 23,2 m ulatuses. Eelnimetatud kõrgepingeliin läbib taotletava mäeeraldis ja selle teenindusmaa põhjaosa.

Taotletava mäeeraldis ja selle teenindusmaa põhja- ja lääneserva lähedal kulgeb Järvistu tee nr 7180355, mille äärmise sõiduraja välimine serv jääb ca 20 m kaugusele. Taotluse seletuskirja kohaselt on tee kaitsevööndi laius 20 m. Taotletaval mäeeraldis ja selle teenindusmaal kattumist tee kaitsevööndiga ei ole.

Taotletava mäeeraldis ja selle teenindusmaa idaservast kuni 15,5 m kaugusel asub III kategooria kaitsealuse liigi *Leucorhinia albifrons* (valgelaup-rabakiil; EELIS kood KLO9200972) elupaik.

2.3. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev

keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on 05.05.2023 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 05.05.2023 kirjaga nr DM-124372-10 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Kuni loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei laekunud.

Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 4 edastas Keskkonnaamet Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 05.05.2023 kirjaga nr DM-124372-11 Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele (RKIK) arvamuse avaldamiseks, tähtajaga 06.06.2023. RKIK teatas 30.05.2023 kirjaga nr 4-1/23/2316-3 (registreeritud KOTKAS-s 31.05.2023 numbriga DM-124372-12), et nende hinnangul ei mõjuta kavandatud tegevus riigikaitseliste ehitiste töövõimet ning keskkonnaloa taotluse kohta ei esitata ettepanekuid ega vastuväiteid. RKIK palus Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloas eraldi märkida, et kavandatava tegevuse puhul peab säilima Männiku harjutusvälja piiritähistus. Kui osutub vajalikuks piiritähistuse asukoha muutmine, siis tuleb antud tegevus esmalt kooskõlastada RKIK-ga.

Kuivõrd Saku Vallavolikogu ei nõustunud algul Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa andmisega, soovis Osaühing C.B.A. keskkonnaloa taotluse viia kooskõlla Saku valla üldplaneeringu ja Maves OÜ koostatud kaevandamise suundumuste uuringuga ning edastas 14.12.2023 korrigeeritud taotluse, milles esinenud puuduste tõttu tuli seda täiendada. Taotluse lõplik versioon on KOTKAS-s registreeritud 20.02.2024 numbriga DM-124372-24. Arvestades taotluses tehtud muudatuste ulatust, edastas Keskkonnaamet 12.03.2024 kirjaga nr DM-124372-26 taotluse uuesti Saku Vallavalitsusele MaaPS § 49 lõike 6 alusel arvamuse avaldamiseks, tähtajaga 13.05.2024. Saku Vallavolikogu nõustus 18.04.2024 otsusega nr 15 (registreeritud KOTKAS-s 24.04.2024 numbriga DM-124372-28) Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa andmisega.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 27.02.2025 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati menetlusosalisi ja asjast huvitatud isikuid 27.02.2025 kirjaga nr DM-124372-33.

Eelnõude avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 9 edastas Keskkonnaamet 27.02.2025 kirjaga nr DM-124372-33 kaevandamisloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu kooskõlastamiseks RKIK-le. RKIK kooskõlastas 06.03.2025 kirjaga nr 4-4/25/4934-4 (registreeritud KOTKAS-s 06.03.2025 numbriga DM-124372-35) eelnõud tingimusi esitamata.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamused ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis Osaühingult C.B.A. 27.02.2025 kirjaga nr DM-124372-33 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 14.03.2025.

Osaühing C.B.A. teatas 04.03.2025 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 04.03.2025 numbriga DM-124372-34), et on eelnõudega tutvunud ja seal tooduga nõus ning palus keskkonnaluba määratud tingimustel välja anda.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise

keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 18.02.2025 kirjaga nr DM-124372-32 „Tallinna-Saku maardla Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.3.).

[1] Kohaldatud riigilõivuseaduse redaktsiooni, mis kehtis taotluse esitamise hetkel

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 antav keskkonnaluba nr KL-523678 annab Osäühingule C.B.A. õiguse Männiku XX liivakarjääri mäeeraldisel ehitusliiva kaevandamiseks.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa andmisel

3.2.1. MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 05.05.2023 kirjaga nr DM-124372-9 Saku Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Saku Vallavolikogu ei nõustunud 15.06.2023 otsusega nr 34 keskkonnaloa andmisega.

Kuivõrd Saku Vallavolikogu ei nõustunud Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa andmisega, soovis Osäühing C.B.A. keskkonnaloa taotluse viia kooskõlla Saku valla üldplaneeringu ja Maves OÜ koostatud kaevandamise suundumuste uuringuga ning edastas 14.12.2023 korrigeeritud taotluse, milles esinenud puuduste tõttu tuli seda täiendada. Taotluse lõplik versioon on KOTKAS-s registreeritud 20.02.2024 numbriga DM-124372-24. Arvestades taotluses tehtud muudatuste ulatust, edastas Keskkonnaamet 12.03.2024 kirjaga nr DM-124372-26 taotluse uuesti Saku Vallavalitsusele MaaPS § 49 lõike 6 alusel arvamuse avaldamiseks, tähtajaga 13.05.2024. Saku Vallavolikogu nõustus 18.04.2024 otsusega nr 15 Männiku XX

liivakarjääri keskkonnaloa andmisega.

3.2.2. MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjätmeid ei teki. Kaevandamisjätmeteks võib kvalifitseerida kooritud katendi (kokku 12,7 tuh m³), kuid taotluse kohaselt korrastatakse karjäär metsamaaks ning korrastamistöödest ülejääv katend võõrandatakse. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Männiku XX liivakarjääri mäeeraldisel ehitusliiva kaevandamine. Taotluses on kirjeldatud, et Osaühing C.B.A. on liiva ja killustiku müügi ning liivakarjääride haldamisega tegelev ettevõtte, kes tegutseb Tallinna-Saku liivamaardlas asuvates Liivalaia III (keskkonnaloa nr KMIN-099, luba kehtiv kuni 06.09.2033) ja Männiku V (keskkonnaloa nr KMIN-111, luba kehtiv kuni 27.01.2035) liivakarjäärides. Ettevõtte soovib laiendada oma senist tegevust Tallinna-Saku maardlas (mis on ühtlasi üheks tähtsamaks liivamaardlaks Harjumaal) ning võtta kasutusele Männiku XX liivakarjääri mäeeraldis. Taotletavalt mäeeraldiselt väljatav ehitusliiv (plokid 200 ja 203 aT) sobib kasutamiseks Tallinna linna ja Harju maakonna ehitusprojektidel, ehitussegude valmistamiseks ning muusuguseks üld- ja teedehituseks. Tallinna-Saku maardla on riigi jaoks olulise tähtsusega, et tagada eelkõige Tallinna ja Harjumaa ehitusobjektide varustuskindlus selleks vajaliku kvaliteediga ehitusliivaga.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Männiku XX liivakarjäär asub kasutuses olevas maardlas, aktiivsete mäeeraldise kõrval. Männiku XX liivakarjääri kaevandamisloa taotlemine on kooskõlas juba avatud maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.2.3. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 2-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Männiku XX liivakarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 1 sätestab, et keskkonnanaloe andmisest keeldutakse, kui mäeeraldis või selle teenindusmaa asub riigikaitse ehitise maa-alal või selle piiranguvööndis ja kaevandamine võib ohustada riigikaitse ehitist või riigikaitsele ehitisele määratud või kavandatud ülesannete täitmist või riigikaitse ehitise töövõimet. Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad täielikult riigikaitse ehitisega Männiku harjutusväli ning riigikaitse ehitiste Männiku harjutusvälja, Männiku linnaku ja Männiku lasketiiru piiranguvööndiga. RKIK teatas 30.05.2023 kirjaga nr 4-1/23/2316-3, et nende hinnangul ei mõjuta kavandatav tegevus riigikaitse ehitiste töövõimet ning keskkonnanaloe taotluse kohta ei esitata ettepanekuid ega vastuväiteid. Keskkonnaamet edastas MaaPS § 49 lõike 9 alusel 27.02.2025 kirjaga nr DM-124372-33 loa andmise korralduse ja loa eelnõud kooskõlastamiseks RKIK-le. RKIK kooskõlastas 06.03.2025 kirjaga nr 4-4/25/4934-4 eelnõud tingimusi esitamata. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 1 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnanaloe andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Männiku XX liivakarjääri mäeeraldis asub riigile kuuluval kinnistul ning kaevandada soovitav maavara kuulub riigile. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minna vastuollu riigi huvi. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnanaloe andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnanaloe andmisega. Saku Vallavolikogu nõustus 18.04.2024 otsusega nr 15 keskkonnanaloe andmisega. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnanaloe andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnanaloe alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 18.02.2025 kirjaga nr DM-124372-32 kinnitatud KMH eelhinnangu järeldus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Osaühing C.B.A. ei ole seisuga 17.03.2025 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.3.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Keskkonnaamet edastas MaaPS § 49 lõike 6 alusel Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa muudetud taotluse 12.03.2024 kirjaga nr DM-124372-26 Saku Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Saku Vallavolikogu nõustus 18.04.2024 otsusega nr 15 keskkonnaloa andmisega, tuues otsuses välja, et taotluse seletuskirja kohaselt säilitatakse 20 m laiune metsamaa Järvistu tee ja mäeeraldise vahel ning see tagab rohevõrgustiku mingilgi määral toimimise. Keskkonnaamet nõustub, et tegemist on leevendava asjaoluga ning arvestab sellega keskkonnaloa kõrvaltingimuste määramisel.

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 01.11.2024 kirjaga nr DM-124372-29 Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Saku Vallavalitsusele ja tutvumiseks Osaühingule C.B.A. ning RKIK-le, seisukoha esitamise tähtajaga 01.12.2024.

Saku Vallavalitsus nõustus 28.11.2024 kirjaga nr 6-4/49-6 (registreeritud KOTKAS-s 02.12.2024 numbriga DM-124372-31) KMH algatamata jätmisega.

3.3.2. Eelhindangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud 18.02.2025 kirjaga nr DM-124372-32 Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Männiku XX liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete peenosakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhindangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. *Juhul kui mäetööde käigus tekib avarii, tuleb vajalike vahenditega (absorbent, õlipüünised) reostuse levik kiirelt ja ohutult lokaliseerida ning reostunud pinnas üle anda vastavat*

- jäätmekäitlulitsentsi omavale ettevõttele;*
2. *masinate korraline hooldus teostada selleks ettevalmistatud platsil;*
  3. *karjääri tegevusega seonduva õhusaaste leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta;*
  4. *mäeeraldise kasutuselevõtmisel säilitada metsamaa Järvistu tee ja mäeeraldise vahelisel alal 20 m ulatuses;*
  5. *Männiku harjutusvälja piiritähistus peab säilima. Kui osutub vajalikuks piiritähistuse asukoha muutmine, tuleb see esmalt kooskõlastada RKIK-ga.*

Keskkonnameetmete esitamisel on arvestatud Saku Vallavolikogu otsuses ja RKIKi kirjas esitatud arvamusi ning keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi.

3.3.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks.

Saku valla kehtiva üldplaneeringu maakasutuse plaani kohaselt kattub taotletav Männiku XX liivakarjäär rohevõrgustiku tugialaga. Tugialadeks määratletakse ümbritseva suhtes kõrgema loodus- ja keskkonnakaitselise väärtusega alad. Rohevõrgustiku üks eesmärgi on tagada ökosüsteemide toimimine ja elurikkuse säilitamine läbi sidususe tagamise. Mäeeraldise kasutuselevõtt toob kaasa raadamise, mille tulemusel asendub rohevõrgustikku jääv metsamaa ajutiselt lageda liivikuga, mis hiljem taasmetsastatakse. Kaevandamata jäetakse minimaalselt 20 m laiune ala Järvistu tee ja taotletava mäeeraldise vahel, mistõttu metsariba säilimine toetab mingil määral rohevõrgustiku edasist toimimist kaevandamise ajal. Seega lisatakse antavale loale kõrvaltingimus säilitada metsamaa Järvistu tee ja mäeeraldise vahelisel alal.

Maavara kaevandamisel tekkiv tolmu kogus on minimaalne tulenevalt liiva looduslikust niiskusest. Transpordil tekkiva õhusaaste vältimiseks tuleb karjäärisiseseid teid regulaarselt niisutada või töödelda vastavate vahenditega, mistõttu lisatakse asjakohane kõrvaltingimus ka keskkonnaloale. Väljaspool mäeeraldist ja selle teenindusmaad asuvate avalikus kasutuses olevate teede korrashoiu eest vastutab tee omanik, sõlmides vajadusel selleks vajalikke kokkuleppeid teede kasutamise soovivate isikutega.

Taotluse seletuskirjas on arvutuslikult hinnatud müra levikut ja leitud, et ülenormatiivne müratase levib reeglina ca 40 m raadiuses masinate töötamiskohast. Sellisesse kaugusse ühtegi hoonestatud kinnistut mäeeraldisest ei jää. Kavandatava karjääri ja lähimate hoonete vahele jääb moodustuv karjäärinõlv ja taimestik, samuti ka raudtee ning avalikus kasutuses olev Järvistu tee. Müra levikut vähendavad mõnevõrra karjäärimasinate liikumine süvendis (karjääri põhjas) ning laopuistangud. Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks ning tagada, et tegevusega kaasnev ülenormatiivne müra ei leviks

tootmisterritooriumilt väljapoole. Eeltoodu alusel ei määrata keskkonnaloale kõrvaltingimusi mürahäiringu leviku vähendamiseks.

RKIK teatas 30.05.2023 kirjaga nr 4-1/23/2316-3, et nende hinnangul ei mõjuta kavandatav tegevus riigikaitseliste ehitiste töövoimet ning keskkonnaloa taotluse kohta ei esitata ettepanekuid ega vastuväiteid. RKIK palus Männiku XX liivakarjääri keskkonnaloas eraldi märkida, et kavandatava tegevuse puhul peab säilima Männiku harjutusvälja piiritähistus. Kui osutub vajalikuks piiritähistuse asukoha muutmine, siis tuleb antud tegevus esmalt kooskõlastada RKIK-ga. Keskkonnaamet arvestab eeltooduga ning lisab antavale loale asjakohase kõrvaltingimuse.

Taotletava karjääri võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariiolekordadega. Kõige tõenäolisem mäeeraldisel toimuda võiv õnnetusjuhtum on seotud õli või kütuse lekkega. Juhul kui avarii tõttu satubki määrideõli või kütus karjääri põhja ja sealt pinnasesse, siis tuleb see sealt võimalikult kiiresti eemaldada. Võimalike reostuse vältimise ja leviku takistamiseks kavandatakse lisada antavale keskkonnaloale asjakohased kõrvaltingimused.

Seega on põhjendatud määrata kõrvaltingimusteks kõik keskkonnameetmed, mida on nimetatud punktis 3.3.2.

Taotletava mäeeraldisel ja selle teenindusmaa lääneserv külgneb vahetult elektrimaakaabelliini ASB-10.3x185 (VID kood 253388927; kaitsevöönd 1 m liini teljest) kaitsevööndiga. Taotletava mäeeraldisel ja selle teenindusmaa lääneservast ca 1,7 m kaugusel asub Elektrilevi OÜ 35-110 kV kõrgepinge elektriõhuliin 35kV AS-70 (VID kood 0305180320; kaitsevöönd 25 m liini teljest), mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad liini kaitsevööndiga ca 23,2 m ulatuses. Eelnimetatud kõrgepingeliin läbib taotletava mäeeraldisel ja selle teenindusmaa põhjaosa. Taotlusele oli lisatud Elektrilevi OÜ 04.12.2023 tingimuslik kooskõlastus õhuliini kaitsevööndis tegutsemiseks, kuid kooskõlastuse kehtivuseks oli märgitud üks aasta. Seega lisatakse antavale loale kõrvaltingimus, mille kohaselt tuleb enne õhuliini kaitsevööndis kaevandamisega alustamist saada Elektrilevi OÜ kooskõlastus.

Eeltoodu alusel lisatakse antavale keskkonnaloale järgmised kõrvaltingimused:

1. Juhul kui mäetööde käigus tekib avarii, tuleb vajalike vahenditega (absorbent, õlipüünised) reostuse levik kiirelt ja ohutult lokaliseerida ning reostunud pinnas üle anda vastavat jäätmekäitlusalustantsi omavale ettevõttele;
2. masinate korraline hooldus teostada selleks ettevalmistatud platsil;
3. karjääri tegevusega seonduva õhusaaste leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisesid teid ja platse. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta;
4. mäeeraldisel kasutuselevõtmisel säilitada metsamaa Järveste tee ja mäeeraldisel vahelisel alal 20 m ulatuses;
5. Männiku harjutusvälja piiritähistus peab säilima. Kui osutub vajalikuks piiritähistuse

- asukoha muutmine, tuleb see esmalt kooskõlastada RKIK-ga;
6. enne õhuliini kaitsevööndis tegutsemise alustamist tuleb saada Elektrilevi OÜ kooskõlastus ja täita selles esitatavaid tingimusi.

3.4. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Taotluse avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei laekunud.

Keskkonnaloa nr KL-523678 andmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei laekunud.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Riigimetsa
Majandamise Keskus, Saku Vallavalitsus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Marin Varblane
vanemspetsialist
maapõuebüroo